

Index Natuur & Landschap

Onderdeel Agrarische beheertypen

FOTO's

Versie 9 februari 2009

A01 Agrarische faunagebieden

Beheertype A01.01: Weidevogelgebied

- Beheerpakket A01.01.01: Weidevogelgrasland met rustperiode
- Beheerpakket A01.01.02: Weidevogelgrasland met voorweiden
- Beheerpakket A01.01.03: Plas-dras
- Beheerpakket A01.01.04: Landbouwgrond met legselbeheer
- Beheerpakket A01.01.05: Kruidenrijk weidevogelgrasland
- Beheerpakket A01.01.06: Extensief beweid weidevogelgrasland

Beheertype A01.02: Akkerfaunagebied

- Beheerpakket A01.02.01: Bouwland met broedende akkervogels
- Beheerpakket A01.02.02: Bouwland met doortrekkende en overwinterende akkervogels
- Beheerpakket A01.02.03: Bouwland voor hamsters

Beheertype A01.03: Ganzenfoerageergebied

- Beheerpakket A01.03.01: Overwinterende ganzen

A02 Agrarische floragebieden

Beheertype A02.01: Botanisch waardevol grasland

- Beheerpakket A02.01.01: Botanisch weiland
- Beheerpakket A02.01.02: Botanisch hooiland
- Beheerpakket A02.01.03: Botanische weide- of hooilandrand
- Beheerpakket A02.01.04: Botanisch bronbeheer

Beheertype A02.02: Botanisch waardevol akkerland

- Beheerpakket A02.02.01: Akker met waardevolle flora
- Beheerpakket A02.02.02: Chemie en kunstmestvrij land
- Beheerpakket A02.02.03: Akkerflora randen

Agrarisch natuurtype A01 : Agrarische faunagebieden

Beheertype A01.01 Weidevogelgebied

Algemene informatie

Belangrijke aantallen weidevogels komen voor in agrarisch beheerde graslanden. Hierbij gaat het zowel om de minder als de meer kritische soorten. In tegenstelling tot graslanden die in beheer zijn bij terreinbeherende organisaties, hebben de agrarisch beheerde graslanden veelal in eerste instantie een productiefunctie. Een gezamenlijke aanpak tussen agrariërs, evt. tezamen met terreinbeheerders, is bij het weidevogelbeheer gewenst. Deze gezamenlijke aanpak zou op planmatige wijze uitgevoerd moeten worden, waarbij op een groter oppervlakte, gebaseerd op actuele weidevogeltellingen, een uitgekiend beheer plaats dient te vinden. Dit beheer moet leiden tot een aantrekkelijk vestigingsbiotoop, een rustperiode om te broeden en voldoende kuikenland om de kuikens op te laten groeien.

Pakkettenstelsel

Binnen het agrarisch weidevogelgrasland is daarom een stelsel van pakketten ontwikkeld:

- Pakketten om percelen in het voorjaar plasdras te zetten om daarmee weidevogels aan te trekken;
- Pakketten met een rustperiode in de nestfase waarin agrarische werkzaamheden niet toegestaan zijn. Deze rustperiode loopt minimaal van 1 april tot 1 juni, maar kan evt. tot diep in de zomer doorlopen voor bv. soorten als de kwartelkoning;
- Pakketten met mogelijkheid tot voorweiden ten behoeve van later vestigende soorten of opgroeimogelijkheden voor kuikens. Deze pakketten hebben een rustperiode die op zijn vroegst op 1 mei start en tot in juni doorloopt. Ook in deze rustperiode zijn agrarische activiteiten niet toegestaan;
- Pakketten met extensieve beweiding waarin weidevogels zowel kunnen broeden als foerageren;
- Pakket kruidenrijk grasland. Dit pakket dient om een voedselrijke situatie te creëren voor weidevogelkuikens in de vorm van bloemrijke graslanden die een grote aantrekkingskracht hebben op insecten. Deze percelen kennen een lage bemestingsgraad en een rustperiode;
- Pakket legselbeheer om legfels te beschermen in percelen waar geen aangepast weidevogelbeheer plaatsvindt. Om de uitgekomen jonge weidevogels een goede overlevingskans te bieden, kan dit pakket gecombineerd worden met een toeslag voor kuikenstroken. Via deze stroken kunnen de jonge weidevogels percelen bereiken die voor langere tijd als foerageergebied kunnen dienen. Ook een combinatie die heel geschikt lijkt is legselbeheer met stroken kruidenrijk grasland van enige omvang. Zodat de jonge weidevogels binnen het perceel voedsel kunnen vinden.

Het uitkienen van een goed weidevogelmozaïek is hierbij van vitaal belang. Door het situeren van percelen met een rustperiode in de gebieden met de meeste legfels, het creëren van voedselgebied na afloop van de rustperiode, het beschermen van legfels op normaal beheerde percelen en het wegleiden van de jonge weidevogels naar gebieden met een goed voedselaanbod, kan een goede bijdrage aan verbetering van de weidevogelstand opgeleverd worden.

Beheerpakket A01.01.01: Weidevogelgrasland met rustperiode

Instapvoorwaarden voor het beheertype:

1. De beheereenheid bestaat uit grasland.
2. De beheereenheid is ten minste 0,5 hectare groot.
3. Cumulatie met alle beheerpakketten uitgesloten, uitgezonderd A03.01

Beheereisen:

1. Er wordt een rustperiode in acht genomen. De lengte van de rustperioden staat hieronder gedefinieerd.
2. In de rustperiode is de beheereenheid niet beweid, gemaaid, gerold, gesleept, gescheurd, gefreesd, (her)ingezaaid, doorgezaaid of bemest. In deze periode is het gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen niet toegestaan.

Optioneel:

Toeslag ruige mest: Op de beheereenheid wordt buiten de rustperiode ruige mest uitgereden in een volume van tenminste 10 en maximaal 20 ton per ha per jaar.

Beheerpakketten:

- A01.01.01a De rustperiode loopt van 1 april tot 1 juni;
- A01.01.01b De rustperiode loopt van 1 april tot 8 juni;
- A01.01.01c De rustperiode loopt van 1 april tot 15 juni;
- A01.01.01d De rustperiode loopt van 1 april tot 22 juni;
- A01.01.01e De rustperiode loopt van 1 april tot 1 juli;
- A01.01.01f De rustperiode loopt van 1 april tot 15 juli;
- A01.01.01g De rustperiode loopt van 1 april tot 1 augustus.

Beheerpakket A01.01.02: Weidevogelgrasland met voorweiden

Instapvoorwaarden voor het beheertype:

1. De beheereenheid bestaat uit grasland.
2. De beheereenheid is ten minste 0,5 hectare groot.
3. Cumulatie met alle beheerpakketten uitgesloten, uitgezonderd A03.01

Beheereisen:

1. Er wordt een rustperiode in acht genomen. De lengte van de rustperiode staat hieronder gedefinieerd.
2. In de rustperiode is de beheereenheid niet beweid, gemaaid, gerold, gesleept, gescheurd, gefreesd, (her)ingezaaid, doorgezaaid of bemest. In deze periode is het gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen niet toegestaan.
3. Het grasland wordt vóór de rustperiode niet gemaaid.

Optioneel:

Toeslag ruige mest: Op de beheereenheid wordt buiten de rustperiode ruige mest uitgereden in een volume van tenminste 10 en maximaal 20 ton per ha per jaar

Beheerpakketten:

- A01.01.02a De rustperiode loopt van 1 mei tot 15 juni;
- A01.01.02b De rustperiode loopt van 8 mei tot 22 juni.

Beheerpakket A01.01.03: Plas-dras

Instapvoorwaarden voor het beheertype:

1. De beheereenheid bestaat uit grasland.
2. De beheereenheid is ten minste 0,5 hectare groot.
3. Cumulatie met alle beheerpakketten uitgesloten, uitgezonderd A03.01

Beheereisen:

1. De beheereenheid is jaarlijks geïnundeerd. De inundatieperiode staat hieronder gedefinieerd.
2. In de inundatieperiode staat op tenminste 60% van de beheereenheid het waterpeil ten minste 5 en ten hoogste 20 cm boven het maaiveld.

Beheerpakketten:

- A01.01.03a De inundatieperiode loopt van 15 februari tot 15 april;
A01.01.03b De inundatieperiode loopt van 15 februari tot 15 mei;
A01.01.03c De inundatieperiode loopt van 15 februari tot 15 juni;
A01.01.03d De inundatieperiode loopt van 15 februari tot 1 augustus.

Beheerpakket A01.01.04: Landbouwgrond met legselbeheer

Instapvoorwaarden voor het beheertype:

1. De beheereenheid bestaat uit grasland of bouwland.
2. De beheereenheid is ten minste 0,5 hectare groot.
3. Cumulatie met alle beheerpakketten uitgesloten, uitgezonderd A03.01

Beheereisen:

1. De beheereenheid wordt tijdens het broedseizoen een of enkele malen afgezocht op aanwezige legfels; de legfels worden gemarkeerd en, indien de beheereenheid wordt beweide, van deugdelijke legselbeschermers voorzien.
2. Indien een perceel grasland wordt gemaaid of anderszins bewerkt, wordt een enclave van tenminste 50m² om de aanwezige nesten gevrijwaard van alle landbouwkundige werkzaamheden;
3. Indien een perceel bouwland wordt bewerkt, worden de nesten ontzien bij de werkzaamheden.

Optioneel:

Toeslag kuikenstroken: Stroken van minimaal 6 en maximaal 12 meter breed worden tenminste 2 weken later gemaaid dan de rest van het perceel.

Beheerpakketten:

- A01.01.04a Legselbeheer op grasland;
A01.01.04b Legselbeheer op bouwland.

Beheerpakket A01.01.05: Kruidenrijk weidevogelgrasland

Instapvoorwaarden voor het beheertype:

1. De beheereenheid bestaat uit grasland.
2. De beheereenheid is ten minste 0,5 hectare groot.
3. Cumulatie met alle beheerpakketten uitgesloten, uitgezonderd A03.01

Beheereisen:

1. Gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen is slechts toegestaan voor pleksgewijze bestrijding van akkerdistel, ridderzuring en brandnetel.
2. Uitsluitend bemesting met vaste mest toegestaan buiten de rustperiode.
3. Er wordt een rustperiode in acht genomen van 1 april tot 15 juni.
4. In de rustperiode is de beheereenheid niet beweide, gemaaid, gerold, gesleept, of bemest. In deze periode is het gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen niet toegestaan.
5. Het gewas wordt jaarlijks voor 1 augustus afgevoerd door middel van maaien en afvoeren. Tweede keer maaien en afvoeren is toegestaan.
6. Het grasland mag niet worden gescheurd, gefreesd of heringezaaid.

Optioneel :

Toeslag ruige mest: Op de beheereenheid wordt buiten de rustperiode ruige mest uitgereden in een volume van tenminste 10 en maximaal 20 ton per ha.

Beheertype A01.01.06: Extensief beweid weidevogelgrasland

Instapvoorwaarden voor het beheertype:

1. De beheereenheid bestaat uit grasland.
2. De beheereenheid is ten minste 0,5 hectare groot.
3. Cumulatie met alle beheerpakketten uitgesloten, uitgezonderd A03.01

Beheereisen:

1. Beweiding is verplicht tot 15 juni met minimaal 1 en maximaal 1,5 GVE/ha;
2. Tussen 1 april en 15 juni is de beheereenheid niet gemaaid, gerold, gesleept, gescheurd, gefreesd, (her)ingezaaid, doorgezaaid of bemest. In deze periode is het gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen niet toegestaan.

Foto: weidevogelgrasland

Beheertype A01.02: Akkerfaunagebied

Algemene informatie

Het beheer van akkers ten behoeve van de fauna is jarenlang sterk onderbelicht geweest. Bij de inwerkingtreding van de verplichte braak bleek dat een aantal vogelsoorten hier positief op reageerde en dit tot gevolg had dat wegwijnende populaties versterkt werden. De grauwe kiekendief is hiervan het meest aansprekende voorbeeld. Door inzet van mensen en aangepast instrumentarium is vooral in de akkerbouwgebieden van Groningen, Flevoland en Zeeland de laatste jaren veel geëxperimenteerd en zijn goede vooruitgangen geboekt. Ook de resultaten rond de hamsterreservaten in Limburg geven een bemoedigend resultaat te zien.

Pakkettenstelsel

De pakketten t.b.v. akkerfauna spitsen zich momenteel toe op vogels en hamsters. Voor vogels zijn de pakketten toegeschreven aan broedende akkervogels en overwinterende akkervogels.

Voor broedende akkervogels zijn pakketten ontworpen waarbij stootsgewijs een uitgekiend mozaïek in stand wordt gehouden, bestaande uit grassen, granen en kruiden. Door uitgestelde werkzaamheden in de broedperiode en zeer beperkt gebruik van gewasbeschermingsmiddelen, wordt getracht een aantrekkelijk vestigingsbiotoop te creëren.

Wintergasten worden opgevangen op percelen waarbij een graanmengsel winterover blijft staan. Hierdoor wordt zowel voorzien in dekking voor de vogels als in een betere voedselsituatie.

Voor de hamsters is een pakket ontworpen dat bestaat uit een begroeiing met deels luzerne, deels graan en deels rammenas. Door deze gewassen in mozaïekvorm te verbouwen, ontstaat een voedselsituatie die voor de hamster optimaal is. Buiten de eisen die aan de begroeiing gesteld worden, zijn ook eisen opgenomen t.a.v. ploegen, onkruidbestrijding en bemesting. Ook voorziet het stelsel in een opvangstrook voor de hamster, waarbij het aanwezige graan niet geoogst wordt maar blijft staan.

Beheerpakket A01.02.01: Bouwland met broedende akkervogels

Instapvoorwaarden voor het beheertype:

1. De beheereenheid bestaat uit bouwland
2. De beheereenheid is minimaal 9 meter breed en heeft een minimale oppervlakte van 0.3 ha.
3. Cumulatie met alle beheerpakketten uitgesloten, uitgezonderd A03.01

Beheereisen:

1. De volgende begroeiing is door inzaai aanwezig: grassen, granen (niet zijnde mais of graanstoppel), kruiden of een mengsel van deze. In het natuurbeheerplan wordt bepaald welke zaaimengsels en welke zaaidichtheden mogen worden gebruikt.
2. 20-70% van de beheereenheid dient jaarlijks te worden gemaaid tussen 1 maart en 15 april. 20-70% van de beheereenheid dient jaarlijks te worden gemaaid tussen 15 juli en 15 september. Delen die opnieuw zijn ingezaaid hoeven in hetzelfde voorjaar niet te worden gemaaid. Het maaien mag niet gebeuren door klepelen. Het beheer wordt strooksgewijs uitgevoerd volgens onderstaande varianten.
3. Mechanische en chemische onkruidbestrijding zijn niet toegestaan, met uitzondering van pleksgewijze bestrijding van akkerdistel, ridderzuring, haagwinde of kleefkruid.
4. De beheereenheid mag niet worden beweide, bemest of als wendakker worden gebruikt.

Beheerpakketten:

- A01.02.01a Jaarlijks dient 20-50% van de beheereenheid opnieuw tussen 1 maart en 15 april worden geploegd en opnieuw ingezaaid met een in het natuurbeheerplan voorgeschreven zaaimengsel
- A01.02.01b Jaarlijks dient 20-50% van de beheereenheid opnieuw tussen 1 maart en 15 april te worden geploegd
- A01.02.01c In het derde of vierde jaar dient de gehele beheereenheid tussen 1 maart en 15 april te worden geploegd en opnieuw ingezaaid met een in het natuurbeheerplan voorgeschreven zaaimengsel.

Beheerpakket A01.02.02: Bouwland met doortrekkende en overwinterende akkervogels

Instapvoorwaarden voor het beheertype:

1. De beheereenheid bestaat uit bouwland
2. De beheereenheid is minimaal 9 meter breed en heeft een minimale oppervlakte van 0.3 ha en een maximale oppervlakte van 2 ha.
3. Cumulatie met alle beheerpakketten uitgesloten, uitgezonderd A03.01

Beheereisen:

1. Op de beheereenheid moet tussen 1 mei en 15 maart een graanmengsel staan van tenminste 50% zomertarwe, aangevuld met rogge, haver of een zaadragend gewas niet zijnde graan of maïs. De beheereenheid mag niet worden geoogst
2. De beheereenheid dient jaarlijks tussen 16 maart en 30 april te worden ingezaaid met een gangbare zaaidichtheid
3. Mechanische en chemische onkruidbestrijding zijn niet toegestaan, met uitzondering van pleksgewijze bestrijding van akkerdistel, ridderzuring, haagwinde of kleefkruid

Beheerpakket A01.02.03: Bouwland voor hamsters

Instapvoorwaarden voor het beheertype:

1. De beheereenheid bestaat uit bouwland;
2. De beheereenheid voldoet aan de minimale oppervlakte-eisen;
3. De beheereenheid is geschikt bevonden voor de hamster en gelegen in, of in een straal van 2 km van, een hamsterkernleefgebied of hamsterverbindingszone.
4. De beheereenheid bestaat uit aaneengesloten kavel met een gangbaar bouwplan voor een akkerbouwbedrijf. Het bouwplan bestaat uit minimaal vier verschillende gewassen.
5. Doorsnijdingen zijn toegestaan mits deze als niet belemmerend beoordeeld worden.

Beheereisen.

1. De grondbewerking voor alle gronden vindt maximaal tot een diepte van 25 cm plaats.

Beheerpakketten

A01.02.03a Bouwland voor hamsters.

1. Hamstervriendelijk beheer bestaat uit het gewas Luzerne, bladramenas, wintertarwe of combinatie daarvan.
2. Op de aangemelde kavel zal minimaal 50 % van de oppervlakte bestaan uit hamstervriendelijk beheer.
3. De minimumoppervlakte van de beheereenheid is 1 ha.
4. De luzerne wordt tot 15 juni geoogst.
5. Na 15 juni blijft de luzerne staan tot 1 februari van het volgende jaar staan en worden dan geklepeld.
6. De bladramenas wordt na 1 februari van het volgende jaar ondergewerkt.

7. De wintertarwe wordt niet geoogst. Na 1 februari van het volgende jaar wordt het overblijvende gewas wintertarwe ondergewerkt.
8. De teelt van alle gewassen vindt plaats op basis van de goede landbouw en milieu praktijk (GLMC)

A01.02.03b Opvangstrook voor hamsters.

1. Opvangstroken zijn stroken regulier graan die niet worden geoogst.
2. De minimale grootte van de beheereenheid is 15 meter breed en 100 meter lang.
3. Niet oogsten van de strook tot 1 februari van het volgende jaar. Tenzij er wintergraan ingezaaid wordt. Dan is oogsten en inzaaien toegestaan na 1 november.
4. De opvangstrook rouleert jaarlijks.

Foto: Akkerfaunagebied

Beheertype A01.03: Ganzenfoerageergebied

Algemene informatie

Nederland herbergt internationaal belangrijke aantallen overwinterende ganzen. Het gaat hierbij om vrijwel alle Europese wilde ganzen, waarbij vooral de aantallen van Kol-, Brand-, Rot- en Kleine rietgans van groot belang zijn. Het aantal doortrekkende en overwinterende ganzen bedraagt inmiddels ruim een miljoen exemplaren, die zich vooral ophouden in Friesland, Zuidwest-Nederland en het (oostelijk) rivierengebied.

Pakkettenstelsel

Een groot deel van deze ganzen foerageert buiten de ecologische hoofdstructuur op eiwitrijke graslanden die in agrarisch gebruik zijn. Daardoor zorgen deze ganzen voor verlies aan gasproductie wat voor vee bestemd is. Om agrariërs in de gelegenheid te stellen dit productieverlies vergoed te krijgen is een stelsel aan ganzenfoerageerpakketten ontwikkeld. Het stelsel bestaat uit vier pakketten, bestemd voor de opvang van ganzen op grasland en op bouwland.

Alle vier de pakketten gaan uit van de volgende uitgangspunten:

- percelen zijn zoveel mogelijk gelegen binnen grote aaneengesloten foerageergebieden;
- in de winterperiode wordt maximale rust geboden;
- op de percelen wordt voedsel aangeboden.

Aanvragers kunnen jaarlijks van beheertypen en locatie wisselen, maar zijn wel verplicht jaarlijks een minimale oppervlakte onder beheer te hebben.

Beheerpakket A01.03.01: Overwinterende ganzen

Instapvoorwaarden voor het beheertype:

1. De beheereenheid bestaat uit grasland of bouwland;
2. De beheereenheid heeft een oppervlakte van minimaal 0,5 hectare en maakt onderdeel uit van een verzameling beheereenheden binnen één foerageergebied.
3. Cumulatie met alle beheerpakketten uitgesloten, uitgezonderd A01.01 tot en met A01.06 en A02.01 en A02.02.

Beheereisen:

1. Het is niet toegestaan binnen de periode van 1 oktober tot 1 april handelingen te verrichten of toe te laten die de foerageerfunctie van het gebied voor ganzen en/of smienten negatief beïnvloeden.
2. Onderhoud van sloten, walkanten en drainagesystemen is toegestaan van 1 oktober tot 1 februari.
3. Overig beheer wordt uitgevoerd op basis van één van de vier onderstaande varianten.

Beheerpakketten:

A01.03.01a Ganzen op grasland.

1. Op 1 november moet een grassnede aanwezig zijn met een voederwaarde van minimaal 500 kVEM/ha.
2. Maaien of bloten om te lang gras te voorkomen is toegestaan van 27 oktober tot 1 november.
3. Beweiding met melkvee is toegestaan tot 15 november, waarbij na 15 november minimaal 500 kVEM/ha beschikbaar moet blijven.
4. Beweiding (uitgezonderd melkvee) is vanaf 1 november tot 1 februari toegestaan met maximaal 0,45 GVE/ha.

A01.03.01b Ganzen op bouwland.

1. Voor 15 november moet één van de gewassen; winterkoolzaad, wintertarwe, wintergerst, Rogge of graszaad zijn ingezaaid.
2. Het gewas onder 1 wordt tot 1 april in stand gehouden.
3. Het is niet toegestaan de beheereenheid te beweiden en/of te maaien.

A01.03.01c Ganzen op vroege groenbemester.

1. Een groenbemester is vóór 1 oktober ingezaaid met één van de gewassen; Italiaans raaigras, Engels raaigras, Snijrogge, of met een mengsel van deze gewassen.
2. De groenbemester wordt tot 1 februari in stand gehouden.
3. Het is niet toegestaan de beheereenheid te beweiden en/of te maaien.

A01.03.01d Ganzen op late groenbemester.

1. Een groenbemester is vóór 1 november ingezaaid met één van de gewassen; Italiaans raaigras, Engels raaigras, Snijrogge, of met een mengsel van deze gewassen.
2. De groenbemester wordt tot 1 april in stand gehouden.
3. Het is niet toegestaan de beheereenheid te beweiden en/of te maaien.

Foto: Ganzenfoerageergebied

AGRARISCH NATUURTYPE A02: AGRARISCHE FLORAGEBIEDEN

Beheertype A02.01 Botanisch waardevol grasland

Algemene informatie

De botanische kwaliteit van agrarisch beheerde percelen is de laatste tientallen jaren hard achteruitgegaan. Het gaat hierbij vooral om verlies aan minder kritische soorten zoals de Echte koekoeksbloem, een tot voor kort vrij algemeen voorkomende soort van kruidenrijke graslanden. Toch zijn de laatste jaren ook successen geboekt op percelen met een uitgekend botanisch beheer. Het nieuwe pakkettenstelsel wil op deze weg verder gaan en bijdragen aan het verhogen van de algemene botanische kwaliteit van zowel percelen als perceelsranden.

Pakkettenstelsel

Het pakkettenstelsel voor botanisch waardevol grasland bestaat uit een aantal pakketten. Algemene uitgangspunten zijn:

- geen of beperkt gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen;
- geen bemesting (ook geen bagger);
- over het algemeen beperkte beweidingsopties.

Met het pakket botanisch weiland wordt een vegetatie ontwikkeld die kenmerkend is voor een minder voedselrijke situatie. Beweiden is jaarrond toegestaan, bemesting niet.

Hiermee wordt minder snel verschaald ten opzichte van een situatie met alleen maaien en afvoeren, maar wordt een structuurrijke uitgangssituatie gecreëerd.

Botanisch hooiland gaat uit van frequent maaien en afvoeren, gecombineerd met nabeweiden in de nazomer en winter. Met dit pakket wordt getracht de voedselrijkdom van het perceel versneld te reduceren, waardoor productiever grassoorten verdwijnen en kruiden meer kans krijgen. In situaties waarin de kruidenrijkdom nog erg laag is, zal er meer gemaaid en afgevoerd moeten worden dan wanneer er reeds een bloemrijke vegetatie aanwezig is. Beide bovenstaande pakketten zijn ook beschikbaar in een randenvariant.

Nieuw is een pakket ten behoeve van bronbeheer. Dit pakket behoedt brongebieden in het agrarisch gebied voor negatieve invloeden op de waterkwaliteit en kwantiteit.

Beheerpakket A02.01.01: Botanisch weiland

Instapvoorwaarden voor het beheertype:

1. De beheereenheid bestaat uit grasland.
2. De beheereenheid is ten minste 0,5 hectare groot.
3. Cumulatie met alle beheerpakketten uitgesloten

Beheereisen:

1. Gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen is slechts toegestaan voor pleksgewijze bestrijding van akkerdistel, ridderzuring en brandnetel.
2. De beheereenheid wordt niet bemest en er wordt geen bagger opgebracht.
3. Standweiden is het gehele jaar toegestaan met max. 2 GVE per hectare. Van 1 oktober tot 1 maart is onbeperkt weiden toegestaan
4. Het grasland mag niet worden gescheurd, gefreesd of heringezaaid.

Beheerpakket A02.01.02: Botanisch hooiland

Instapvoorwaarden voor het beheertype:

1. De beheereenheid bestaat uit grasland.
2. De beheereenheid is ten minste 0,5 hectare groot.
3. Cumulatie met alle beheerpakketten is uitgesloten.

Beheereisen:

1. Gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen is slechts toegestaan voor pleksgewijze bestrijding van akkerdistel, ridderzuring en brandnetel.
2. De beheereenheid wordt niet bemest en er wordt geen bagger opgebracht.
3. Beweiding is uitsluitend toegestaan in de periode van 1 augustus tot 1 maart.
4. Het gewas wordt jaarlijks minimaal éénmaal gemaaid en afgevoerd.
5. Het grasland mag niet worden gescheurd, gefreesd of heringezaaid.

Beheerpakket A02.01.03: Botanische weide- of hooilandrand

Instapvoorwaarden voor het beheertype:

1. De beheereenheid bestaat uit grasland.
2. De beheereenheid heeft een minimale (rand)breedte van 2 meter.
3. Cumulatie met alle beheerpakketten is uitgesloten

Beheereisen:

1. Gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen is slechts toegestaan voor pleksgewijze bestrijding van akkerdistel, ridderzuring en brandnetel.
2. De beheereenheid wordt niet bemest en er wordt geen bagger opgebracht.
3. Het grasland mag niet worden geklepeld, gescheurd, gefreesd of heringezaaid

Beheerpakketten:

A02.01.03a Voor botanische weiderand geldt: beweiding is toegestaan;

A02.01.03b Voor hooilandrand geldt: beweiding is niet toegestaan.

Beheerpakket A02.01.04: Botanisch bronbeheer

Instapvoorwaarden voor het beheertype:

1. De beheereenheid bestaat uit grasland.
2. De beheereenheid is ten minste 0,5 hectare groot.
3. Cumulatie met alle beheerpakketten is uitgesloten.
4. De beheereenheid is gelegen in een brongebied;
5. De beheereenheid staat niet in verbinding met open water, behalve bij natuurlijke afwatering

Beheereisen:

1. Gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen is niet toegestaan.
2. De beheereenheid wordt niet bemest en er wordt geen bagger opgebracht.
3. Beweiding is uitsluitend toegestaan in de periode van 1 augustus tot 1 maart.
4. Het gewas wordt jaarlijks minimaal éénmaal gemaaid en afgevoerd.
5. Het grasland mag niet worden gescheurd, gefreesd of heringezaaid.
6. Bron vrijwaren van beschadiging door vee.
7. Geen kunstmatig waterbeheer.

Foto: botanisch grasland

Beheertype A02.02: Botanisch waardevol akkerland

Algemene informatie

Oude schoolplaten met akkers laten vaak een blauwe en rode waas zien tussen het gele graan, vooral veroorzaakt door korenbloemen en klaprozen op het perceel. Veel van de akkeronkruiden zijn inmiddels zeldzaam geworden of helemaal verdwenen. Het verdwijnen van rogge- en boekweitteelten, intensiever grondgebruik, hoger mestgiften, zaaizaadschoning en het gebruik van bestrijdingsmiddelen hebben steeds minder ruimte gelaten hebben voor kruidenrijke akkergemeenschappen. Met een aantal beheerspakketten in het nieuwe stelsel, wordt getracht de botanische kwaliteit van de akkers te vergrootten door de nog aanwezige zaadbanken in oorspronkelijke akkers weer tot bloei te brengen.

Pakkettenstelsel

De nieuwe akkerpakketten gaan uit van een begroeiing die veelal gedomineerd wordt door granen, een beperkte teelt van maïs, geen of beperkte toepassing van kunstmest en eveneens een beperkte toepassing van gewasbeschermingsmiddelen.

Eén van de beschikbare pakketten is gericht op biologische landbouw, waarbij gebruik van bestrijdingsmiddelen en kunstmest geheel uitgesloten is. Dit pakket kan toegepast worden door in minimaal 3 en maximaal 5 van de zes jaren graan te verbouwen.

Ook het pakket gericht op florarijke akker kent deze variatie in de toepassing van graan. In dit pakket is het gebruik van kunstmest en pleksgewijze onkruidbestrijding alleen toegestaan in jaren waarin geen graan verbouwd wordt.

Net als bij het botanisch graslandbeheer kent ook het botanisch akkerbeheer een pakket wat zich vooral richt op de bouwlandranden. Hier is bemesting totaal uitgesloten en het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen beperkt.

Beheerpakket A02.02.01: Akker met waardevolle flora.

Instapvoorwaarden voor het beheertype:

1. De beheereenheid bestaat uit bouwland.
2. De beheereenheid is ten minste 0,5 hectare groot.
3. Cumulatie met alle beheerpakketten is uitgesloten

Beheereisen:

1. Verbouwing van maïs is in het geheel niet toegestaan.
2. In de jaren waarin graan wordt verbouwd, vindt geen bemesting met kunstmest plaats.
3. In de jaren waarin graan wordt verbouwd, vindt er in de beheereenheid geen mechanische onkruidbestrijding plaats vanaf het zaaien (bij zomergraan) of vanaf 1 april (bij wintergraan) tot de oogst en is het gebruik van chemische onkruidbestrijdingsmiddelen en insecticiden niet toegestaan, met uitzondering van pleksgewijze bestrijding van haarden met akkerdistel, ridderzuring, kleefkruid of haagwinde.
4. Overig beheer wordt uitgevoerd op basis van één van de drie onderstaande varianten.

Beheerpakketten:

A02.02.01a Drie van de zes jaar graan: In tenminste drie van de zes jaren van beheerperiode wordt graan verbouwd.

A02.02.01b Vier van de zes jaar graan: In tenminste vier van de zes jaren van de beheerperiode wordt graan verbouwd.

A02.02.01c Vijf van de zes jaar graan: In tenminste vijf van de zes jaren van de beheerperiode wordt graan verbouwd.

Beheerpakket A02.02.02: Chemie en kunstmestvrij land

Instapvoorwaarden voor het beheertype:

1. De beheereenheid bestaat uit bouwland.
2. De beheereenheid is ten minste 0,5 hectare groot.
3. Cumulatie met alle beheerpakketten is uitgesloten

Beheereisen:

1. In tenminste drie van de zes jaren van de beheerperiode wordt graan, met uitzondering van maïs, verbouwd.
2. Het gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen en kunstmest is niet toegestaan.
3. Overig beheer wordt uitgevoerd op basis van één van de drie onderstaande varianten.

Beheerpakketten:

A02.02.02a Drie van de zes jaar graan:

A02.02.02b Vier van de zes jaar graan:

A02.02.02c Vijf van de zes jaar graan:

Beheerpakket A02.02.03: Akkerflora randen

Instapvoorwaarden voor het beheertype:

1. De beheereenheid is in gebruik als bouwland.
2. De beheereenheid heeft een oppervlakte van minimaal 0,3 ha.
3. Cumulatie met alle beheerpakketten is uitgesloten.

Beheereisen:

1. Op de beheereenheid wordt in de beheerperiode graan, met uitzondering van maïs, verbouwd.
2. In de beheereenheid vindt geen mechanische onkruidbestrijding plaats vanaf het zaaien (bij zomergraan) of vanaf 1 april (bij wintergraan) tot de oogst en is het gebruik van chemische onkruidbestrijdingsmiddelen niet toegestaan, met uitzondering van pleksgewijze bestrijding van haarden met akkerdistel, ridderzuring of kleefkruid.
3. Bemesting en beweiding van de beheereenheid is niet toegestaan.
4. De beheereenheid mag niet als wendakker gebruikt worden